

TU, LIKUMS UN DZIMUMS

Nodarbības ilgums:	40 - 80 minūtes
Materiāls un sagatavošanās:	Viena „Materiāla skolēniem Nr. 1” kopija katram skolēnam vai skolēnu grupai.
Mērķis:	Šī uzdevuma mērķis ir rosināt skolēnus apspriest alkohola tiesību aktus un padomāt par alkohola ietekmi uz spriestspēju, par no dzimuma atkarīgajiem riskiem, kā arī par to, vai šādi riski vispār pastāv.
Darba metodes:	Diskusija klasē Grupu darbs

IEVADS

Šis uzdevums ietver vispārēju diskusiju un pārdomas par jautājumiem, kas saistīti ar alkoholu reglamentējošajiem tiesību aktiem: kāpēc šie likumi pastāv, kas notiktu, ja nebūtu nekādu likumu. Uzdevums saistīts arī ar personisko atbildību, risku un dzimumu.

Uzdevumu var iedalīt divos soļos. Sākt ar šo jautājumu apspriešanu klasē, iztīrājot sniegtās atbildes. Nākamajā solī tiek aplūkotas divas dažādas situācijas saistībā ar alkoholu. Viena situācija ietver divus puīšus; otra - divas meitenes.

ĪSTENOŠANA

1. POSMS

1. Uzdevuma sākumā izskaidrojiet, ka tiks aplūkoti jautājumi saistībā ar alkoholu, likumiem un to, kā šie likumi ietekmē mūsu dzīvi.
2. Izanalizējiet jautājumus, kas ievietoti „Materiālā skolēniem Nr. 1” par alkohola lietošanas noteikumiem un likumiem. Šai diskusijai nepieciešamie palīglīdzekļi un fakti ir iekļauti „Palīgmateriālā skolotājiem”.

2. POSMS

1. Sadaliet klasi grupās un palūdziet iztīrāt un atbildēt uz jautājumiem par divām situācijām, kas ievietotas „Materiālā skolēniem Nr. 2”. Sižeti daudzējādā ziņā ir līdzīgi, bet tie atšķiras dzimuma aspektā. Ja laika ir maz, varat uzdot izpildīt 2. posmu kā mājasdarbu.
2. Lieciet grupām apspriest un atbildēt uz jautājumiem un pēc tam iesniegt savas atbildes. Apspriediet atsevišķus viedokļus ar mērķi panākt vienprātību katrā grupā.
3. Uzdevuma noslēgumā klasē iztīrājat šādus jautājumus:
 - **Kādi ir ar dzeršanu saistītie riski?** (Piemērs: fiziskie, garīgie)
 - **Vai jūs domājat, ka kaut kas šajos sižetos mainītos, ja iesaistīto personu dzimums būtu cits?**
 - **Kādi ir meiteņu/zēnu riski saistībā ar alkohola lietošanu? Kādu konkrētu apdraudējumu jūs varat iedomāties?** (Piemērs: uzbrukums, vandālisms, izvarošana)
 - **Vai jūs esat iemācījušies kaut ko no šī uzdevuma? Kas jūs ir ietekmējis un ļaus atšķirīgi reaģēt uz dažādām situācijām nākotnē? Pamatojiet savu atbildi!**

- **Vai jūs uzskatāt, ka ir kādas atšķirības starp zēniem un meitenēm jautājumos, kas saistīti ar alkoholu?** (Piemērs: atšķirības „alkohola debijas” vecuma ziņā, patērētajā apjomā, kad/kur alkohols tiek lietots)

PALĪGMATERIĀLI SKOLOTĀJAM

STANDARTA ATBILDES

Atbildes uz pirmo jautājumu par „Pētera nakts” situāciju „Materiālā skolēniem Nr. 2”:

Policija var uzskatīt, ka Pēteris ir pārāk piedzēries, kas ir pietiekams iemesls, lai viņu aizturētu. Zēni nav iegādājušies alkoholu, būdami nepilngadīgie, taču viņi noteikti ir to paņēmuši no Pētera vecākiem.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.1 pants nosaka: par jebkāda veida darbību, kas rada troksni un pārsniedz attiecīgajā diennakts stundā noteikto akustiskā trokšņa pieļaujamo normatīvu vai vides trokšņa robežlielumu, fiziskajām personām izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu no 30 līdz 350 eiro. Savukārt par tādu pašu pārkāpumu, ja tas izdarīts atkārtoti gada laikā pēc administratīvā soda uzlikšanas, policija ir tiesīga uzlikt naudas sodu fiziskajām personām no 70 līdz 700 eiro.

Citi jautājumi „Materiālā skolēniem Nr. 2” ir balstīti uz vērtību novērtējumu, kas nozīmē, ka nepastāv „pareizas” vai „nepareizas” atbildes uz tiem.

Atbildes uz pirmo jautājumu par „Madaras nakts” situāciju „Materiālā skolēniem Nr. 2”:

Meitenēm nav 18 gadu, un bārā viņām ir pārdots alus, kas nozīmē, ka bāra īpašnieks ir pārkāpis likumu. Arī zēni, ar kuriem meitenes uzturējās bārā, rīkojās pretlikumīgi, jo viņi nopirka alkoholu nepilngadīgām meitenēm.

Alkoholiskozdērienu aprites likuma 6.panta 2.daļa: “Alkoholiskos dzērienus aizliegts pārdot personām, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, un šīs personas nedrīkst tos iegādāties. Lai pārlicinātos par personas vecumu, mazumtirgotāja pienākums ir pieprasīt, lai persona uzrāda personu apliecinošu dokumentu. Personām vecumā no 18 līdz 25 gadiem, iegādājoties alkoholiskos dzērienus, ir pienākums uzrādīt personu apliecinošu dokumentu mazumtirgotājam visos gadījumos neatkarīgi no tā, vai mazumtirgotājs to ir pieprasījis. Alkoholiskos dzērienus aizliegts pārdot personām, par kuru vecumu mazumtirgotājam ir pamatotas šaubas un kuras pēc mazumtirgotāja pieprasījuma neuzrāda personu apliecinošu dokumentu, kas apliecina šo personu vecumu.”

Citi jautājumi „Materiāls skolēniem Nr. 2” pamatā ir vērtību novērtējums, kas nozīmē, ka nav “pareizo” vai “nepareizo” atbildes uz tiem.

PAPILDUS INFORMĀCIJA

Ietekme uz cilvēka organismu

Lietojot alkoholu, cilvēka uzvedība un garastāvoklis mainās atkarībā no alkohola koncentrācijas asinīs un tā pieauguma tempu. Sākumā tas ir patīkami – cilvēks relaksējas un jūtas labi. Aizliegumi vairs neeksistē, kluss cilvēks var kļūt runīgs, un satraukts cilvēks var justies mierīgāks. Tomēr lielākajai daļai cilvēku alkohols tikai pastiprina esošo garastāvokli. Laimīgs cilvēks jūtas vēl laimīgāks, bet noskumis – vēl skumjāks.

Jo vairāk cilvēks izdzer, jo mazāk viņš spēj kontrolēt savas emocijas un organisma norises. Izruna kļūst neskaidra. Noskaņojums strauji mainās, iespējami emocionāli izvirdumi. Kļūst grūti kontrolēt savu ķermeni – cilvēks streipuļo, zaudē koordināciju vai pat nokrīt. Tie, kuri dzer alkoholu lielos daudzumos, var zaudēt samaņu kā arī saindēties ar alkoholu.

Smadzeņu bojājums ir sastopams samērā daudzus ilgstošas un pārmērīgas alkohola lietošanas gadījumos. Pirmās pazīmes ir problēmas ar īslaicīgo atmiņu – t.i., spēju atcerēties lietas, kas notikušas pēdējā laikā. Agrīnas smadzeņu bojājuma pazīmes var būt atmiņas zudums pēc alkohola lietošanas.

Sirds speciālistiem ir dažādi viedokļi par to, kā alkohols ietekmē sirdi, taču visi speciālisti ir vienprātīgi, ka pārmērīgs alkohola patēriņš var bojāt gan sirdi, gan arī asinsvadus. Asinsspiediens kļūst pārkārtīgi augsts, un tas var izraisīt sirds mazspēju un pat nāvi.

Aknas ir viens no sarežģītākajiem ķermeņa orgāniem. Viens no vissvarīgākajiem aknu uzdevumiem ir „detoksikācijas stacijas” funkcija. Aknas aizsargā organismu no saindēšanās, sadalot kaitīgās vielas pirms iekļūšanas asinīs. No visiem ķermeņa orgāniem aknas ir tas orgāns, kas visvairāk cieš no pārmērīgas dzeršanas, jo gandrīz viss cilvēka iedzertais alkohols tiek metabolizēts aknās. Jau pēc pāris dienu ilgas dzeršanas aknas pietūkst un tajās rodas iekaisums. Tiek bojātas aknu šūnas, un to funkcijas pasliktinās. Šāda veida aknu bojājumi ir ļoti izplatīti.

Avots: Latvijas Alkoholisko dzērienu ražotāju un izplatītāju asociācija (LADRIA), 2012

Ko saka likums?

Latvijā cilvēki var iegādāties alkoholiskos dzērienus veikalā un publiskās vietās no 18 gadu vecuma. Jauniešiem vecumā no 18 līdz 25 gadiem, iegādājoties alkoholiskos dzērienus, ir pienākums uzrādīt personu apliecinošu dokumentu mazumtirgotājam visos gadījumos neatkarīgi no tā, vai mazumtirgotājs to ir pieprasījis. Latvijā nav atļauts lietot alkoholiskos dzērienus publiskās vietās (t.i. parkos, uz ielas, sabiedriskajā transportā utt.). Restorāniem, bāriem un kafējnīcām nepieciešama speciāla alkohola tirdzniecības atļauja, lai varētu pārdot alkoholu.

Alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība ir aizliegta izglītības iestāžu un ārstniecības iestāžu, policijas, karaspēka daļu un citu militarizēto formējumu telpās un teritorijā, novietnēs, kioskos, telpās, kurās nav tirdzniecības zāles, kā arī ēkās, kuras nav nodotas ekspluatācijā, tirdzniecības vietā, kas atrodas daudzdzīvokļu mājā, ja iekļūšanai šajā tirdzniecības vietā tiek izmantotas koplietošanas kāpnes vai telpas, tirdzniecības automāti un no transportlīdzekļiem, izņemot specializētos autoveikalus.

Alkohola tirdzniecība ir ierobežot arī laika ziņā – to nedrīkst pārdot no pulksten 22.00 līdz 8.00, izņemot tādas mazumtirdzniecības vietas, kurās alkoholiskie dzērieni tiek realizēti izlejama veidā un tiek nodrošināta to patērēšana uz vietas, kā arī beznodokļu tirdzniecības veikalus (Alkoholisko dzērienu aprites likums, 22.12.2011. likums (“LV”, 6 (4609), 11.01.2012.) [stājas spēkā ar 15.02.2012.]). Bērnu tiesību aizsardzības likuma 48. pantā ir noteikts, ka bērni līdz 18 gadiem nedrīkst lietot alkoholu. Administratīvā pārkāpuma kodeksa 171. pantā ir definēts, ka nepilngadīgais par alkohola lietošanu vai atrašanās alkoholisko dzērienu vai citu apreibinošo vielu ietekmē, tiek administratīvi sodīts (Vairāk info sadaļā “Spēkā esošās iesību normas”).

Kāpēc mums ir noteikts vecuma ierobežojums attiecībā uz alkohola lietošanu un iegādi?

ASV pētījumi liecina, ka uz katru aizkavēto alkohola lietošanas sākuma gadu turpmākās atkarības risks samazinās par 14 procentiem. Pusaudži nevar izvērtēt savas dzeršanas sekas tā, kā to spēj lielākā daļa pieaugušo. Pusaudžiem ir grūtāk aptvert, ka viņi sāk apreibt (viņu organisms to „paziņo” vēlāk, nekā pieaugušajiem), un viņi biežāk nonāk pārmērīga reibuma stāvoklī. Cilvēks, kurš pusaudža vecumā dzer daudz, var kļūt atkarīgs pāris gadu laikā. Pieaugušajiem šis process parasti norisinās daudz garākā laika posmā un bieži ir saistīts ar emocionāliem pārdzīvojumiem. Pieaugušie nekļūst atkarīgi ļoti īsā laikā un spēj vieglāk saskatīt brīdinājuma zīmes un laikus iegrozīt savus dzeršanas paradumus. Jauniešiem, kuru smadzeņu garozas pieres daiva, kas atbild par lēmumu pieņemšanu un plānošanu, vēl nav pilnībā attīstījusies, alkohola lietošana var būt īpaši bīstama un atkarību rosinoša. Alkohola lietošanas pārtraukšana prasa ļoti daudz apņēmības un laika.

Pusaudžu nespēja novērtēt alkohola lietošanas sekas nozīmē, ka viņi biežāk nonāk sarežģītās un bīstamās situācijās. Paaugstinās arī nelaiemes gadījumu iespējamība. Lielākā daļa pusaudžu, kas iesaistās kautiņos vai pirmo reizi izmēģina narkotikas, ir piedzērušies.

Pusaudža vecumā cilvēka personība ir visneaizsargātākā. Šajā dzīves periodā cilvēkiem attīstītās socializācijas, saziņas un flirtēšanas prasmes. Ja cilvēks sāk dzert pusaudža vecumā, pastāv liels risks, ka socializācija, saziņa un flirtēšana viņam šķitīs iespējama tikai pēc alkohola lietošanas.

Alkohols un ceļu satiksme

Mehānisko transportlīdzekļu vadīšana alkohola reibumā ir bīstama un pretlikumīga. Joprojām starp katriem 100 negadījumiem 6 izraisītie ceļu satiksmes negadījumi ir notikuši, šoferim esot pie stūres alkohola reibumā (Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2013.gada dati). Braukšana dzērumā nozīmē, ka persona vada transportlīdzekli alkohola reibumā. Juridiskā ziņā Latvijā cilvēks ir vainīgs par braukšanu dzērumā, ja viņš vai viņa ir vadījis mehānisko transportlīdzekli pēc alkohola lietošanas un alkohola līmenis asinīs, kas noteikts ar asins analīzes metodi, ir vismaz 0,2‰ (ja auto vadīšanas stāžs ir mazāks kā 2 gadi) vai 0,5‰ (ja auto vadīšanas stāžs pārsniedz 2 gadus). Mopēda vai velosipēda vadītājam alkohola koncentrācija asinīs nedrīkst pārsniegt 0,5 promiles. Par braukšanu dzērumā uzskata arī gadījumus, kad persona atrodas tādā alkohola vai citas vielas iespaidā, ka droša mašīnas vadīšana nav iespējama (Ceļu satiksmes likums, 28.pants).

Nav iespējams pateikt, cik daudz cilvēkam jāizdzer, lai alkohola līmenis asinīs sasniegtu 0,2‰. Tas ir atkarīgs no cilvēka svara, dzimuma, veselības stāvokļa, pirms tam apēstā ēdiena daudzuma utt. Diviem cilvēkiem var būt dažāds alkohola līmenis asinīs pat tad, ja viņu izdzertā alkohola apjoms ir vienāds. Tas ir atkarīgs no vairākiem faktoriem – cik daudz un ko cilvēks ir apēdis, cik ātri viņš ir dzēris alkoholu u.c. Nav iespējams paātrināt alkohola metabolismu – tādi „ārstniecības paņēmieni” kā pirts, kafija un svaigs gaiss nepalīdz. Organisms metabolizē alkoholu neatkarīgi no šiem ārējiem apstākļiem.

Alkohols un sabiedrība

Alkohola lietošana mūsu sabiedrībā ir atļauta, taču tas nenozīmē, ka alkohols ir nekaitīgs. Alkohola pārmērīga lietošana, tāpat kā cita veida narkomānija, rada fizisku un garīgu kaitējumu. Pārmērīga alkohola lietošana ilgākā laika posmā palielina atkarības risku. Ja cilvēks ir atkarīgs no alkohola, viņš nespēj kontrolēt savu dzeršanu.

Pasaules veselības organizācijas globālajā alkohola un veselības statusa ziņojumā (WHO, 2014) norādīts, ka pārmērīga alkohola lietošana ir viens no pasaules veselības apdraudējumiem un ir cēlonis vairāk nekā 200 dažādu slimību un traumu veidiem, kā arī nāves cēlonis 3,3 miljoniem cilvēku 2012 gadā. No visiem nāves gadījumiem pasaulē 6% ir attiecināmi uz alkoholu, bet alkohols kā galvenais nāves riska faktors ir vīriešiem vecuma grupā no 15 līdz 59 gadiem.

Alkohola lietošanas rezultātā saīsinās dzīves ilgums, kas ievērojami atšķiras Eiropas valstīs. Rietumeiropas un Austrumeiropas vīriešiem vecumā no 20 līdz 64 gadiem dzīves ilguma samazināšanās alkohola lietošanas dēļ, atšķiras par aptuveni par 25% (WHO, 2011).

Mirstība no saslimšanām, kas tieši saistīta ar alkohola lietošanu, atbilstoši Slimību profilakses un kontroles centra Latvijas iedzīvotāju nāves cēloņu datu bāzes datiem, Latvijā pēdējos trīs gados ir stabila. 2011. gadā mirstības rādītājs no saslimšanām, kas tieši saistītas ar alkohola lietošanu (843 nāves gadījumi) bija 40,2 nāves gadījumi uz 100 000 jeb 2,7% no kopējās mirstības. 2011. gadā no slimībām, kas tieši saistītas ar alkoholu (piemēram, aknu ciroze, alkohola kardiomiopātija un saindēšanās ar alkoholu) miruši 786 cilvēku jeb 38,2 uz 100 000 (Latvijas iedzīvotāju nāves cēloņu datu bāzes dati, 2011).

Kā liecina pētījums „Atkarību izraisošo vielu paradumi un tendences skolēnu vidū”, alkoholiskie dzērieni bērniem un jauniešiem ir ļoti viegli pieejami. Kopumā Latvijas 84,2% aptaujāto jauniešu alkohols ir viegli vai ļoti viegli pieejams. Tik augsts alkohola pieejamības vērtējums var liecināt, ka jauniešiem vecumā no 15 līdz 16 gadiem iegūt alkoholiskos dzērienus gandrīz nerada problēmas.

Aptaujāto jauniešu sniegtās atbildes par dažādu alkoholisko dzērienu veidu pieejamību ir atšķirīgas. Jauniešu vecumā no 15 līdz 16 gadiem vērtējumā visvieglāk pieejams ir sidrs (77,3% norādījuši, ka tas ir viegli vai ļoti viegli pieejams) un alus (77,0%). Nedaudz mazāk kā divas trešdaļas (aptuveni 60%) jauniešu kā viegli vai ļoti viegli pieejamus norādījuši gatavos alkoholiskos kokteiļus un vīnu. Salīdzinoši grūtāk jauniešiem ir pieejami stipri alkoholiskie dzērieni, tomēr vairāk kā puse (54,5%) tos vērtē kā diezgan viegli vai ļoti viegli pieejamus.

Regulāra alkohola lietošanas pieredze, proti, 40 un vairāk reižu dzīves laikā, ir aptuveni vienai trešdaļai aptaujāto jauniešu. Tikmēr 21% skolēnu ir lietojuši alkoholu vairāk nekā 20 reizes pēdējā gada laikā, bet 7% - vairāk nekā desmit reizes pēdējā mēneša laikā. Augstā alkoholisko dzērienu pieejamība liecina, ka bieži vien alkoholisko dzērienu tirgotāji apzināti pārkāpj alkoholisko dzērienu tirdzniecības aizliegumu nepilngadīgām personām (likumprojekta „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā” anotācija, 2012).

VIRZĪBA UZ PRIEKŠU

Apspriediet situācijas un citas iespējamās problēmas. Uzdodiet skolēniem šādus jautājumus:

- **Vai tev vajadzētu pieņemt piedāvāto alkoholu, un kad ir sasniegta tā robeža, kad tu saki „nē”?**
- **Vai tu patiešām zini, kas atrodas dzērienā, ko tev piedāvā? Kā tu vari to uzzināt?**
- **Ja tavs draugs ir piedzēries un vēlas doties mājās, kā tev kā atbildīgam draugam vajadzētu rīkoties?**

Atbildēt uz šādiem jautājumiem:

- **Kā tu domā, kāpēc daži vecāki ļauj saviem bērniem pamēģināt alkoholu, lai gan viņi līdz 18 gadu vecumam nedrīkst paši to ne pirkt, ne arī lietot? Vai vecāki pārkāpj likumu?**
- **Kā tu domā, kāpēc ir izveidots likums, kas nosaka alkohola iegādes aizliegumu cilvēkiem līdz 18 gadiem?**
- **Kā tu domā, kāpēc ir likums, kas aizliedz personām, kas jaunākas par 18 gadiem, alkohola lietošanu?**
- **Vai rastos kādas problēmas, ja bērniem un jauniešiem ļautu pirkt alkoholu?**
- **Ja tā, kādas problēmas tas izraisītu un kam?**
- **Ja tev būtu jāizlemj, vai tu izvēlētos mainīt šo likumu? Kā un kāpēc?**

MATERIĀLS SKOLĒNIEM NR. 1 – TU, LIKUMS UN DZIMUMS

PĒTERA NAKTS

Dāvis un Pēteris ir 14 gadus veci puīši, labākie draugi. Viņi turas kopā skolā, futbola treniņos un brīvajā laikā. Pētera vecāki dodas atvaļinājumā uz vienu nedēļu, un Pēteris šajā laikā uzturas Dāvja mājās. Vecāku prombūtnes laikā sestdienā Dāvis un daži viņu draugi dodas uz Pētera mājām.

Pēc neilga laika viņi sāk revidēt Pētera vecāku dzērienu skapīti. Zēni sāk dzert, un Pēteris, kurš sākmā mazliet nervozēja par notiekošo, tagad jūtas pozitīvi uzlādēts un ļoti priecīgs par notiekošo. Alkohola ietekmē viņš kļūst skaļš un hiperaktīvs un pēc neilga laika dodas uz ielas mājas priekšā un skaļi dzied, uzmodinādams kaimiņus. Draugi ar Dāvi priekšgalā mēģina viņu apklusināt, bet tas tikai sakaitina apreibušo Pēteri. Sākas kautiņš, un drīz vien ierodas samiegojušos kaimiņu izsauktā policija. Policija pārtrauc kautiņu un nogādā zēnus policijas iecirknī.

Izlasiet situācijas aprakstu un apspriediet šādus jautājumus:

1. Vai zēni ir pārkāpuši likumus? Paskaidrojiet!

2. Kāpēc, jūsuprāt, Pēteris tā rīkojās? Kāpēc draugi mēģināja apturēt Pēteri?

3. Kā policija reaģēs uz zēnu uzvedību?

4. Vai jūs domājat, ka Pētera un Dāvja vecāki tiks iesaistīti? Kādā veidā?

5. Kas, jūsuprāt, notiks tālāk?

MATERIĀLS SKOLĒNIEM NR. 2 – TU, LIKUMS UN DZIMUMS

MEITEŅU NAKTS

Anitai un Madarai ir 14 gadi, taču tad, kad viņas uzturas sabiedriskās vietās, cilvēkiem parasti šķiet, ka viņas ir vecākas. Kādu vakaru pa ceļam uz pilsētu viņas satiek dažus gadus vecākus zēnus un kopā ar viņiem dodas uz bāru. Anita un Madara pasūta alkoholiskos dzērienus, kurus viņām arī pasniedz.

Viņas jautri pavada laiku kopā ar zēniem un krietni iedzer. Vēlāk Madara sāk justies slikti – viņa ir pārāk daudz iedzērusi. Viņa saka Anitai, ka grib iet mājās. Bet Anita vēlas palikt un jūtas neapmierināta un dusmīga.

Madara nezina, ko iesākt. Vai viņai vajadzētu doties mājās vienai pašai? Viens no puisiem, ar kuru viņa iepazinās šajā pašā vakarā, piedāvā viņu aizvest mājās.

Izlasiet situācijas aprakstu un apspriediet šādus jautājumus:

1. Vai šajā gadījumā ir pārkāpts kāds likums? Paskaidrojiet!

2. Kādā ziņā, jūsuprāt, Madara ir nonākusi riskantā situācijā? Kas varētu atgadīties?

3. Kādā ziņā, jūsuprāt, Anita ir nonākusi riskantā situācijā? Kas varētu atgadīties?

4. Ko, jūsuprāt, vajadzētu darīt Anitai?

5. Ko, jūsuprāt, vajadzētu darīt Madarai?

6. Ja jaunielis ir piedzēries, vai viņam ir lielākas iespējas iekļūt nepatikšanās, nekā gados vecākam cilvēkam, kas ir alkohola reibumā? Pamatojiet savu viedokli!
